

Tội thằng bé... nhớ thương mãi quê nhà...

*Tặng các đàn anh và bạn bè Tiểu chủng viện Sao Biển
nhân dịp 1958-2018*

Tội ở đây, là lần đầu tiên thằng bé xưng tội. Giáo xứ Phước Hải lúc đó thành lập mới được chừng 10 năm, Cha Võ Viết Hiền mở cái trường tiểu học để con em giáo dân di cư có chỗ đến trường. Thằng bé lớp ba, ngơ ngáo ngáo vô học; buổi chiều Cha cho đứa nào muốn xưng tội là được nghỉ một tiếng vào nhà thờ. Bạn cùng xóm thằng bé trên một lớp rủ đi, thằng bé chưa chịu phép xưng tội lần đầu nhưng thấy nghỉ là khoái, đi theo thằng lớn hỏi:

- Xưng làm sao mà?

- Oh mà cứ nói: thưa Cha con là kẻ có tội xin Cha giải tội cho con là được.

Vậy là thằng nhỏ lấy hết can đảm thay cho giờ học chán phèo vào tòa giải tội. Chờ thằng lớn xưng xong thằng bé vô cũng quì như ai, nghe tiếng Cha thì thầm đọc kinh gì đó bên kia tấm gỗ nó chả biết, nhưng nó cứ cái câu thằng lớn chỉ mà xưng như con vẹt...

Đợi hoài không thấy thằng nhỏ nói gì thêm, Cha Hiền hỏi:

- Có tội gì xưng ra con...

Lúc đó thằng nhỏ mới hoảng, lắp bắp:

- Thưa Cha con quên mất tiêu!

Chỉ kịp nghe “đét” một tiếng thằng bé mới biết là Cha đã với cái roi, vòng ra đằng trước, quất vào hông thằng nhỏ... chính xác vô cùng. Nó vùng té chạy. Mấy thằng lớn trong

nhà thờ ngơ ngác, chắc chúng nghĩ rằng, thằng nhỏ này phạm tội gì kinh khủng lắm mới bị ăn đòn như thế.

Học ở đó chẳng bao lâu, thằng bé được đưa vào làm con mầy Soeur Mến Thánh Giá Trinh Vương bên Thanh Hải. Kỳ niệm hai năm ở đây với các Soeur thật nhiều (Xin đọc lại đoạn hồi ký viết về người bạn Cao Kim Tân). Tuy nhiên ấn tượng buổi xưng tội đầu tiên, cũng như hình ảnh Cha Hiền mặc áo lễ, chậm rãi dẫn đầu đoàn xe tang bất kể nắng mưa để đưa tiễn người mất từ nhà thờ ra nghĩa địa, ngang qua con đường Phù Đổng của thằng bé, là một hình ảnh không bao giờ phai nhạt trong ký ức. Nó như một cuốn phim đen trắng của những tháng ngày rất xa mà chắc chắn, những giáo xứ trong thành phố không còn thấy được nữa. Cha làm quản xứ đúng 20 năm. Sau 75 Cha bị bắt đưa vào nhà tù và đã về với Chúa trong hoàn cảnh vô cùng bi đát.

Thằng bé lúc mới lớn, đã thấy chung quanh nó là một rừng truyện. Chả là mẹ thằng bé cho thuê truyện, nên lúc biết đọc, nó đã ngốn đủ loại... từ *Phổ Thông* của Nguyễn Vĩ... *Tuần San Thứ Bảy*, đến những tác phẩm của Tự Lực văn đoàn hay truyện trinh thám của Thế Lữ, Phạm Cao Cung, v.v. Nhờ sự ảnh hưởng văn chương đó qua mấy bài luận văn cóp nhặt mà mấy Soeur tin rằng, thằng bé này đi tu được. Các Soeur đã làm thủ tục cho thằng bé thi vào Sao Biển với chữ ký chứng nhận của Cha Hiền. May quá... nếu cứ học ở cái trường Mẫu Tâm của Cha thì với lý lịch “Quên tội xưng” chắc thằng bé không có dịp bước vào một khung trời đầy màu sắc.

“Nhớ thương mãi quê nhà”

Có chừng hơn 40 năm, nhưng hình ảnh quay về tuổi ấu

thơ ở một vùng biển nên thơ đầy ắp hàng dương, vẫn ẩn hiện trong những giấc ngủ chập chờn với cơn mơ dẫn về con đường nhà xa tắp.

Thằng bé bước vào chủng viện với bộ đồ xanh nhạt, mà sau này hẳn biết là màu thiên thanh tượng trưng cho Đức Mẹ. Những ngày đầu bỡ ngỡ cũng qua đi, mấy lớp chú lớn 64, 65 có vẻ hơi nghiêm khắc nhưng đàn anh 69-70 thì gần nhất nên chỉ dẫn tận tình đủ thứ “ăn chơi” cho mấy thằng đàn em miệng còn hôi sữa. 69-70 ghép lại hai lớp của chương trình Pháp và chương trình Việt nên số lượng đông hơn các lớp khác, làm Cha cũng nhiều hơn và nhân tài cũng nhiều như “lá rụng mùa thu”! Sau này, lưu lạc sang xứ người, mới biết ông nhạc sĩ Công giáo nổi danh Đỗ Vi Hạ với nhạc phẩm làm chết mê chết mệt các cô trong ca đoàn: “Bờ đá xanh tạ tội” là đàn anh Đỗ Văn Hiệp lớp 65. Hồi đó, anh Hiệp rất đẹp trai, giọng ca hay và là cầu thủ không thể nào thiếu trong đội hình Sao Biển. Có lần thằng em đang đi ló ngó bên ngoài sân banh vô tình bị ăn cú banh như trời giáng của anh đi lạc, muốn nằm luôn. Ngoài Đỗ Vi Hạ, còn có nhạc sĩ Vi Nam, hiện đang ở Ban Mê Thuật, nhạc sĩ cùng giáo xứ Trần Ngọc Khánh đang tắm tuyết bên trời Âu Thụy Sĩ và cũng không thể nào quên được nhạc sĩ của lớp 70 được cha Láng cưng nhất là Lê Đăng Ngôn, chắc còn ở Nha Trang (đã đi Mỹ - BTV). Về văn chương thì có anh T.C.K nhà báo khá nổi tiếng xuất thân từ lớp 67... Từ nhỏ thằng bé đã mê báo tường của anh ấy thực hiện cho lớp. Lớp sau này, cũng chàng nổi danh về mỹ thuật như Đoàn Xuân Hùng, 72, cũng cùng xứ Phước Hải, v.v. Tiếc là lớp 71 không xuất hiện nhân tài nào để so sánh với đàn anh

cũng như đàn em được; may là có một tên nổi tiếng nhờ làm MC ở Florida là Cao Kim Tân; một linh mục có đôi mắt đẹp (theo trí nhớ của thằng bé) đang ở Canada là Mai Thúc Biện và một “thiên tài” chỉ bộc lộ sau khi qua Mỹ là Sáu Phẩm. Nghe nói Phẩm đã từng là kỹ sư cho Nasa, nhưng sau này học thần học để bước tiếp con đường xưa em đi... trở thành thầy sáu vĩnh viễn.

(Đó là những nhân vật “Ta ru”, chứ còn nhắc đến thành phần tăng lữ thì Sao Biển vô cùng phong phú hãnh diện với đức Tổng Giuse Nguyễn Chí Linh, lớp 62 cùng hàng trăm linh mục khác đang hoạt động trong giáo phận cũng như hải ngoại. Cái phần này để cho bác nào phụ trách về lịch sử Tiểu chủng Viện Sao Biển viết dùm).

Thằng bé lớp 71 cũng thuộc loại nổi danh từ hồi còn trong chủng viện... nhưng chắc không còn ai nhớ. Xin nhắc lại câu “chuyện bây giờ mới kể” vậy.

Một buổi trưa hè, không nhớ là 72 hay 73... sau khi đã lên làm đàn anh được một hai lớp, thằng bé mới bắt đầu trở tài nghịch dại. Chắc các bác Sao Biển còn nhớ cây ổi trong vườn các sœur mà từ chỗ rửa chén có thể bước ra. Thỉnh thoảng tới phiên rửa chén, thằng bé được cô chị nuôi (hình như tên Thuận hay con bác Thuận lo nhà bếp của chủng viện, chị có mái tóc dài đen nhánh, đôi mắt to, nụ cười duyên... làn da bánh mật... lúc đó chừng 16 tuổi hay lên phụ ba dọn dẹp cơm nước cho các chú và thế nào cũng làm cho một vài chú mang theo bóng hình vào trong giấc mộng cô đơn...) Chị hay dấm dúi cho vài trái ổi. Thế là khi thằng Huy (Quang Huy chứ không phải là bé Thế Huy) cùng lớp rủ thằng bé đi kiếm vài trái, cho thỏa mãn cái quậy là chính, ăn cho vui là

phụ, nó đồng ý ngay. Hai đứa lên kế hoạch, sau khi các chú ăn xong, rửa chén lên phòng nghỉ, sẽ giả bộ đi vệ sinh và lên vào vườn ổi các soeur mà hái...

Không may, trong khi hai đứa đang say sưa cho ổi vào túi quần thì một soeur già phát hiện và la lớn:

- Ăn trộm, ăn trộm...

Hai chàng chạy té khói, không biết thằng bạn chạy về hướng nào. Thằng bé lật đật bay về phòng, trước khi lên cầu thang, hẩn lấy hết ổi ra và trèo ổi... quăng ngay trước thềm của phòng cha giám đốc (Cha Nguyễn tôn Sùng), rồi lên phòng ngủ làm như mới đi toilet về. Lúc đó, cả chủng viện báo động đi tìm ăn trộm, Cha quản lý Ngọc vác liền cây súng Garant, lên nòng. Đoán hướng là ăn trộm có trốn chỉ sẽ trốn trong khu nhà vệ sinh, Cha Ngọc và các chú lớn chạy ào về phía đó, chắc ngài cũng muốn thử nên hình như đã bắn một cú chỉ thiên. Thằng Huy thấy động nên hẩn giả bộ tỉnh bơ, mở cửa, kéo cái quần lên làm như mới xong... mặc cho mọi người hò hét kiếm thằng ăn trộm.

Chuyện về sau vỡ lẽ, cha giám luật lúc đó là Cha Tạc gọi hai đứa lên để truy xét... thằng bé đổ lỗi cho thằng Huy đã rủ... nó chỉ ăn theo. Năm đó thằng Huy xách va li về quê, thằng bé chỉ chịu hình phạt về giúp lễ cho cha Hiền một tuần...

Nhưng Trần Quang Huy ơi, mỗi lần nhớ tới tao lại hối hận... hối hận vì đã không được can đảm như mày là nhận phần lỗi về mình... Mày cũng bật vô âm tín từ đó... Sau một cuộc bể dâu nhiều anh em tìm lại được nhau, tao vẫn trông mong có dịp liên lạc được với mày để gửi một lời xin lỗi muộn màng.

Tháng 3 năm 75, Ban Mê Thuật thất thủ, một số chú quê

ở Ban Mê bồn chồn vì không biết phải về đâu. Chỉ còn hai tháng nữa là hết niên khóa nhưng các cha quyết định cho các chú về sớm vì tình hình càng ngày càng bi đát, Nha Trang đang hỗn loạn. Cây đàn Electone đầu tiên của Nha Trang được Tiểu Chủng Viện Sao Biển mua về nhưng chưa có dịp trình diễn được mang ra để các chú thưởng thức lần cuối cùng trong thánh lễ. Đàn anh Lê Đăng Ngôn được điểm phúc chơi cây đàn này và bản nhạc được chọn là “Hành trang tuổi trẻ” chắc để cây đàn phát huy được hệ thống có trống và dàn orchestra đệm theo, vốn rất xa lạ và mê hoặc với chúng tôi thời bấy giờ.

“Lạy Chúa chúng con về từ bốn phương trời”... Tội thay, đó là lần cuối cùng chúng con gặp nhau.

Sang năm, Tiểu Chủng Viện Sao Biển kỷ niệm 60 năm thành lập, có lẽ nhiều anh em sẽ về gặp lại lần đầu tiên sau cái ngày chia tay lịch sử đó... Và cũng không ít anh em đã ngã xuống trên mảnh đất thân yêu của mình hoặc đã bỏ xác bên dòng đại dương.